

pintor, nat a Sant Fructuós de Bages el 12 de novembre de 1900, i hi podem seguir els moments culminants de la seva vida d'artista. Als setze anys Figueras ingressa a Llotja, i als vint-i-dos exposa per primera vegada, amb un èxit remarcable. Formà part del Servei de Monuments Històrics. Després marxà a París, i en retornar, pinta a Andalusia i el tempta la idea de passar a l'Àfrica. L'any 1925 es trasllada a Alger, on, junt amb el seu amic l'escultor Tona, obre l'Acadèmia «Arts». El 1927 forma part d'una missió al desert, com a dibuixant, i més tard retorna al nostre país, on romangué durant la guerra civil. Uns quants anys després tornà de nou a París i a Alger, i entrà en contacte amb els moviments artístics d'aquestes dues ciutats. Aleshores donà a conèixer el seu àlbum *Images d'Alger*, col·lecció de vint aiguaforts amb citacions originals d'André Gide, impresa a Manresa, en edició d'alta bibliofília, per la qual el Govern francès li atorgà les Palmes acadèmiques. L'any 1950 treballa a Rabat i a Feç, invitat pel Govern del Marroc, i actualment prepara l'edició d'una nova obra seva, *Oasis i visions del desert*. L'obra que comentem conté nombroses làmines en fotogravat, algunes d'elles en color, amb reproduccions d'obres del pintor; la seva bibliografia, i una relació de museus, biblioteques i institucions que posseeixen obres seves. — F. SOLER I QUINTANA.

L'origen dels nostres reis, segons un manuscrit àrab. — En preparar l'edició crítica d'un manuscrit àrab que conté un tractat de geografia d'*Ibn Saïd al-Magribi*, el Dr. J. Vernet, professor de llengua àrab a la Universitat de Barcelona, ha trobat, en el lloc on parla de Catalunya, una notícia veritablement curiosa, bé que hom no la pugui acceptar sinó com una llegenda sense cap fonament històric.¹ Diu no menys que això: «La ciutat de Barcelona és aquella on resideix el barceloní, rei dels catalans, el qual descendeix [*mntassib*] de *Jabala b. Al-Ayham*, rei de *Gassan*, que fou vençut durant el Califat d'*Umar b. al-Khattab*». Segons el text precedent, la dinastia de Barcelona descendiria dels famosos reis àrabs que vivien en el *limes* bizantí, des del temps de Justinià. El Prof. Vernet creu que aquesta és la idea que enclou el text esmentat d'*Ibn Saïd*, acceptant per a la paraula *mntassib* la traducció que li dona. Sempre, però, indica *filiació*, bé directa (com és en aquest cas), bé adoptiva d'un personatge en relació amb un altre. *Jabala b. al-Ayham* fou un reietó del qual ens parlen els *Annals del Islam* de Caetani, i, segons la informació de què disposem, representà un paper molt brillant en la conquesta de Síria pels àrabs. — F. S. I Q.

Els «Estudios de Edad Media de la Corona de Aragón». — A la Universitat de Saragossa, el Prof. José María Lacarra, tot aprofitant l'ajut econòmic del Consejo Superior de Investigaciones Científicas, ha aconseguit de crear un nucli prou important d'estudiosos de l'Edat mitjana i, principalment, de la història d'Aragó, en un sentit regional i fins i tot, en alguns casos, en el sentit medieval de Corona de Catalunya-Aragó. El mitjà de comunicació d'aquest grup d'estudiosos aragonesos és la revista «Estudios de Edad Media de la Corona de Aragón».

Hom intentà que aquesta publicació fos anual, però la manca de recursos econòmics ha acabat convertint-la en una publicació de periodicitat molt irregular. Entre 1948 i 1952 aparegueren cinc volums, d'unes vuit-centes pàgines cadascun, que constitueixen una aportació historiogràfica força important, acrescuda, a partir del tercer volum, amb una àmplia informació bibliogràfica, agrupada per matèries, que comprèn els territoris de la Corona de Catalunya-Aragó, i una secció de notícies diverses (congressos, reunions, cursets, activitats d'institucions, etc.).

Els treballs publicats ofereixen una gran qualitat científica, fins i tot aquells d'abast estrictament local. Hi ha treballs que són veritables aportacions a la història

1. El professor Vernet ha publicat la notícia d'aquesta troballa sota el títol *Los reyes de Aragón, ¿son de ascendencia árabe? Un documento curioso*, a la revista «Bages» de Manresa, núm. 37 (març de 1956), pàg. 10.